

TGK-ÖZEL BESLENME AMAÇLI GIDALAR TEBLİĞİ

(Tebliğ No: 2002/ 34)

(R. G. 22. 04. 2002 /: 24734)

Amaç

Madde 1-Bu Tebliğin amacı, özel beslenme amaçlı gıdaların ambalajlama, etiketleme, reklam ile ilgili kurallarını ve gruplarını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2-Bu Tebliğ özel beslenme amaçlı gıdaları kapsar.

Hukuki dayanak

Madde 3- Bu Tebliğ, 16/11/1997 tarihli ve 23172 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği" ne göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Tebliğ kapsamında yer alan, Özel beslenme amaçlı gıdalar: Özel bileşimlerine veya üretim proseslerine bağlı olarak normal tüketim amaçlı gıdalardan açıkça ayırt edilebilen, beyan edilen özel beslenme amaçları için uygun olan ve bu uygunluklarını belirtir şekilde piyasaya sunulan gıdaları, ifade eder.

Ürün özellikleri

Madde 5- Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin özellikleri aşağıda verilmiştir.

- a) Özel beslenme amaçlı gıdalar kullanıldıklarında, aşağıda belirtilen kişilerin beslenme ihtiyaçlarını karşılamalıdır.
  - (i) Metabolizma veya sindirim sistemi bozuklukları olan kişiler
  - (ii) Özel fizyolojik durumları nedeniyle gıdalardaki belirli maddelerin kontrollü tüketimlerinden özel yararlar elde edebilecek kategorilerdeki kişiler
  - (iii) Sağlıklı bebekler ve küçük çocuklar
- b) 5 inci maddenin (i) ve (ii) bentlerinde yer alan ürünler "diyet" olarak karakterize edilebilir.
- c) Özel beslenme amaçlı gıdaların kompozisyonları veya yapısı , bu ürünlerin özel beslenme amaçlı olarak kullanımına uygun olmalıdır.
- d) Özel beslenme amaçlı gıdalar, normal tüketim amaçlı gıda maddeleri için mecburi olan hükümlere de uygun olmalıdır.
- e) Ek-1 de yer alan özel beslenme amaçlı gıda gruplarına uygulanacak olan özel hükümler, kendi ürün tebliğleri ile belirlenmelidir. Bu tebliğler özellikle şunları içermelidir:
  - Ürünlerin bileşimi veya yapısı için temel gereksinimler,
  - Ham madde kalitesi ile ilgili hükümler,
  - Hijyen gereksinimleri,
  - 5 inci maddenin d bendi çerçevesinde izin verilen değişiklikler,
  - Katkı maddelerinin listesi,
  - Etiketleme, sunum ve reklam ile ilgili hükümler,
  - Numune alma ve analiz yöntemleri.

Ambalajlama ve etiketleme

Madde 6-Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin etiketlenmesinde, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin Etiketleme bölümünde yer alan hükümlere ilave olarak aşağıdaki hükümler de geçerlidir.

- a) Özel beslenme amaçlı gıdaların etiketlenmeleri ve etiketleme metotları, reklam ve sunumları, o ürünlerin hastalıkları önleme, iyileştirme ve tedavi etme özelliği olduğunu bildirecek veya ima edecek şekilde olamaz.
- b) Bu maddenin a bendindeki ifade doktor, beslenme uzmanı/diyetisyen veya eczacılara yönelik yararlı olabilecek bilgi ve önerilerin tanıtılmasına engel teşkil etmez.
- c) Normal tüketim amaçlı olan gıda maddelerinin etiketlenmesinde, sunumunda ve reklamlarında aşağıdaki ifadelerle izin verilmez.
  - i) Bu gıda maddeleri için "diyet" kelimelerinin tek başına veya başka kelimelerle birlikte kullanımına,
  - ii) Özel beslenme amaçlı gıdalara benzer olduğu imajını verecek tüm işaretlemeler veya sunumlarına.
- d) Ürünün özel beslenme özelliği belirtilmeli, ancak, 5 inci madde a(iii) de yer alan ürünler için özel beslenme özelliği yerine kullanım amaçları belirtilmelidir.
- e) Glutensiz gıdalar ve tuzsuz veya tuzu azaltılmış gıdalar ve benzeri kendi ürün tebliği yayımlanmamış ürünlerin etiketleri şunları içermelidir:
  - i) Ürüne özel beslenme özelliğini veren, bileşiminde bulunan özel maddelerin isim ve miktarları veya özel işleme tekniği;
  - ii) Satılan ürünün 100g veya 100 ml sinde ve gerektiğinde tüketilmesi önerilen ürün miktarında bulunan, kj veya kcal cinsinden enerji değeri, karbohidrat, protein ve yağ içerikleri.
- f) Eğer satışa sunulan ürünün 100 gr veya 100 ml sindeki enerji değeri 50 kj veya 12 kcal den az ise " 100 gr daki enerji değeri 50kj veya 12kcal den az " veya "100 ml sindeki enerji değeri 50kj veya12kcal den az" ifadeleri etiket üzerinde yer alabilir.
- g) Özel beslenme amaçlı gıdalar arasında yer alan ürünlerden, ürün tebliği yayımlananların etiket kuralları kendi ürün tebliğlerinde yer aldığı şekilde olmalıdır.
- h) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler sadece ambalajlı şekilde perakende olarak satılabilir ve ambalaj bütün ürünü kaplamalıdır.

Tescil ve denetim

Madde 7- Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri; tescil ve izin, ithalat işlemleri, kontrol ve denetim sırasında bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu hükümlere uymayan işyerleri hakkında 24/6/1995 tarihli ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Denetim

Madde 8- Bu Tebliğe ait hükümler; 24/6/1995 tarihli ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnameye göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığınca denetlenir.

Geçici Madde 1- Halen faaliyet gösteren ve bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri 1 yıl içerisinde bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu süre içerisinde gerekli düzenlemeleri yapmayan işyerleri ve satış yerlerinin faaliyetine izin verilmez. Bu işyerleri hakkında 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Yürürlük

Madde 9- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 10- Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyşleri Bakanı ile Sağlık Bakanı yürütür.

EK 1

Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerden, ürün tebliğleri yayımlanmış veya yayımlanacak olan gıda maddeleri aşağıda belirtilmiştir:

- 1) Bebek mamaları ve bebek formülleri (28 Ağustos 1998 tarih ve 23447 sayılı Resmi Gazete)
- 2) Devam mamaları ve devam formülleri (16 Ağustos 2000 tarih ve 24142 sayılı Resmi Gazete)
- 3) Bebek ve küçük çocuk ek besinleri (2 Eylül 2001 tarih ve 24511 sayılı Resmi Gazete)
- 4) Kilo verme amaçlı enerjisi kısıtlanmış gıdalar (24 Aralık 2001 tarih ve 24620 sayılı Resmi Gazete)
- 5) Özel tıbbi amaçlı diyet gıdalar (24 Aralık 2001 tarih ve 24620 sayılı Resmi Gazete)
- 6) Sporcu gıdaları
- 7) Karbonhidrat metabolizması bozukluğu olanlara (diyabetliler) yönelik gıdalar